

ข่าวประกันคุณภาพ

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 ประจำเดือน มกราคม - มีนาคม 2553

PSU Quality Assurance Newsletter

Conference Hall ศูนย์ประชุมนานาชาติถวญสงขล
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

บทบรรณาธิการ

ข่าวประกันคุณภาพไซคอดีที่ รองศาสตราจารย์ลัดดา เอกสมทราเมษฐ์ อาจารย์ ตัวอย่างด้านการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์การสอน ซึ่งถือเป็นแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศระดับบุคคล

ในปี 2553 มีภารกิจหลักๆ ในการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ ซึ่งชาว ม.อ. ต้อง ร่วมกันขับเคลื่อน คือการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการตามกรอบ TQA ซึ่งเป็นเรื่อง ใหม่ที่ต้องเรียนรู้ร่วมกัน และคาดว่าในปีการศึกษา 2553 สกอ. จะปรับตัวบ่งชี้และเกณฑ์ การประเมินใหม่ ส่วน สมศ. ก็ได้มีการปรับมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบ 3 ไปบ้างแล้ว รวมทั้งได้ลองประเมินนำร่อง ตามกลุ่มสถาบัน เพื่อนำข้อมูลมาปรับตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินให้เหมาะสม ในปี 2553 ประมาณเดือนพฤษภาคม คงทราบรายละเอียดชัดเจนขึ้น

ส่วนระบบประกันคุณภาพภายในตามปกติของเราก็ยังคงดำเนินไปตามองค์ประกอบ 11 ด้าน และ 3D ซึ่งขณะนี้บางหน่วยงานเริ่มเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมิน ตาม SAR 2552 ซึ่งต้องแล้วเสร็จก่อนการประเมินมหาวิทยาลัยกันอย่างเข้มข้น

รองศาสตราจารย์นวลจิรา ภัทรรั้งรอง
บรรณาธิการ
มีนาคม 2553

สารบัญ

เส้นทางสู่อาจารย์ตัวอย่างด้านการเรียนการสอน
โดย รองศาสตราจารย์ลัดดา เอกสมทราเมษฐ์

4

**การอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการพัฒนาคุณภาพ
การบริหารจัดการภาครัฐ**
โดย รองศาสตราจารย์นวลจิรา ภัทรวังรอง

9

**เตรียมพร้อมสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก
รอบ 3 โดย สมศ.**
โดย นางกัญยปรีดี ทองสามสี

13

โครงการศึกษาดูงาน สำนักงานอธิการบดี รุ่นที่ 2
โดย นางสาววรรณวิมล นาคะ

17

กิจกรรมสำนักงานประกันคุณภาพ

22

“เส้นทางสู่อาจารย์ตัวอย่างด้านการเรียนการสอน”

รองศาสตราจารย์ลัดดา เอกสมทราเมษฐ์

ภาคชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์

“ครู” มีความหมายที่ยิ่งใหญ่มาก ไม่เช่นนั้นคงไม่เปรียบครูเหมือนกับแม่คนที่สอง แต่การเป็นครูในมหาวิทยาลัย นอกจากการสอนให้นักศึกษามีความรู้คู่คุณธรรมแล้ว ต้องมีการพัฒนาสื่อการสอนรวมทั้งทำงานวิจัยด้วย

ประวัติส่วนตัวและการทำงาน : ชื่อ ลัดดา เอกสมทราเมษฐ์ อายุ 51 ปี เกิดที่จังหวัดลำปาง จบการศึกษาระดับปริญญาตรีเกียรตินิยมอันดับสอง สาขาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และปริญญาโทที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รับราชการมา 29 ปี ตำแหน่งปัจจุบันคือรองศาสตราจารย์ สมรสกับรองศาสตราจารย์ ดร. วีระ เอกสมทราเมษฐ์ สังกัดคณะทรัพยากรธรรมชาติ มีลูกสาว 1 คน และลูกชาย 1 คน

เคยได้รับรางวัลผู้ปกครองดีเด่นของโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัยปี พ.ศ. 2548 รางวัลในฐานะอาจารย์ที่เป็นที่รักชื่นชม และศรัทธาของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ปีพ.ศ. 2550 และ 2551 อาจารย์ดีเด่นด้านการเรียนการสอน คณะวิทยาศาสตร์ปี พ.ศ. 2552 และเป็นผู้ผ่านการคัดเลือกระดับคณะจากการประกวด show case รายวิชา 330-101 หลักชีววิทยา 1 พ.ศ. 2553

คติในการทำงาน : “ทำหน้าที่ให้ดีที่สุด” ในการสอนแก่นักศึกษามีปัญหาเรื่องการเรียน ก็จะหาสาเหตุว่าเป็นเพราะครูหรือเป็นเพราะนักศึกษา ถ้าประเด็นมาจากครู ก็จะแก้ไขที่ตัวเราก่อนซึ่งเป็นการแก้ไขที่ง่ายกว่าที่จะไปแก้ผู้อื่นแต่ถ้าเป็นปัญหาที่นักศึกษา ก็จะหาโอกาสพูดคุยหรือสอดแทรกขณะการสอนทั้งในเรื่อง

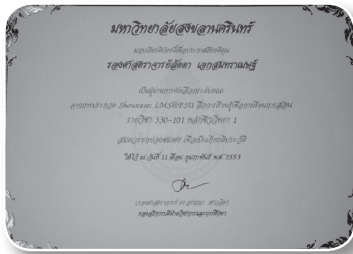
วิธีการเรียน หรือการทำหน้าที่ของนักศึกษา รวมทั้งให้ความสนใจและเอาใจใส่ โดยคาดหวังว่าเขาจะมีความสุขขณะที่เรียนอยู่ในมหาวิทยาลัย เมื่อนักศึกษามาปรึกษาไม่ว่าจะต่างคณะหรือในคณะ ซึ่งก็มีทั้งเรื่องการเรียนหรือการเงินก็จะไม่ปฏิเสธ เพราะคิดว่าไม่ใช่ง่ายนักที่นักศึกษาจะเข้ามาพบอาจารย์ เมื่อเขามาหาเราแล้วนอกจากช่วยเหลือในสิ่งที่เขาต้องการ หรือให้คำแนะนำแล้ว เราก็สามารถสอดแทรกอื่นๆที่เป็นประโยชน์ให้กับนักศึกษาได้

แนวคิดในการดำเนินงาน เรื่องการเรียนการสอน : “ต้องทำให้ตัวเองมีความสุขในการทำงาน เพราะถ้าครูยังไม่มีมีความสุขแล้วนักศึกษาก็มีความสุขได้อย่างไร”

ในการสอนวิชาชีววิทยาพื้นฐานปี 1 มีนักศึกษาเรียนเป็นจำนวนพันคน ก็จะมีหลากหลายมาก นักศึกษาส่วนใหญ่เข้าใจว่าวิชาชีววิทยาเป็นวิชาที่ต้องท่องจำ และบางคนคิดว่าวิชานี้ไม่มีความจำเป็นในสาขาวิชาที่ตัวเองเรียน ดังนั้นผู้สอนจึงต้องปรับทัศนคติและชี้ให้นักศึกษาเห็นความสำคัญ เพื่อให้เขาสนใจรัก เชื่อว่าถ้าเขารักแล้ว ก็จะเข้าเรียนและตั้งใจเรียน ดังนั้นครูผู้สอนจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ต่อมาเมื่อนักศึกษาเข้ามาเรียนแล้ว การเตรียมการสอนอย่างดี มีความตั้งใจในการสอน และการสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้สนุก ไม่เครียด มีความอบอุ่น และเป็นกันเองกับนักศึกษา รวมทั้งมีความเข้าใจนักศึกษา สิ่งเหล่านี้ก็เป็นสิ่งที่จำเป็นเช่นกัน ในการสอนทุกคาบจะสอดแทรกคุณธรรมและวินัยนักศึกษา โดยเฉพาะเรื่องการแต่งกาย ซึ่งจะพูดเรื่องเหล่านี้ก็ยากนะค่ะเพราะโลกปัจจุบันก็เปลี่ยนไปมาก **ครูเป็น Generation X ขณะที่นักศึกษาเป็น I generation** เพื่อให้ให้นักศึกษารู้สึกว่าครูสอนอีกแล้ว ก็ต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ค่ะ ในการสร้างบรรยากาศในห้องเรียน และสอดแทรกข้อคิดดีๆ ให้กับนักศึกษา ก็จะใช้วิธีพูดคุยถามนักศึกษา เช่น “นักศึกษา อยากเป็นคนหรือเป็นมนุษย์” “ถ้าเป็นคน ความหมายของคนคือกวน หรือทำให้ยุ่ง แต่ถ้าเป็นมนุษย์ จะหมายถึงคนที่มีคุณธรรมนะ” หรือในการสอนห้อง L1 นักศึกษามีจำนวนมาก ซึ่งมี

อาจารย์มาแล้วให้ฟังว่าเข้าสอนทุกครั้ง นักศึกษาเสียงดังทุกครั้ง อาจารย์ดูทุกชั่วโมงก็
ยังดังอีก ซึ่งต่อมาเราต้องเข้าไปสอนบ้างคะ ก็คิดว่าจะสอนยังไงดีที่นักศึกษาไม่รู้สึกลัวว่า
ถูกดู เพราะถ้าบรรยากาศในห้องเรียนไม่ดี ก็ยากที่จะทำให้นักศึกษาชอบและอยาก
เรียนวิชานี้ และนักศึกษบางคนเขารู้สึกว่าตัวเขาไม่ได้ทำเสียงดัง แต่ทำไมครูมาดุว่า
โดยรวม ซึ่งนักศึกษาจะไม่ชอบ ดังนั้นเมื่อเข้าไปสอนนักศึกษาก็ยังพูดคุยเสียงดังอีก
ก็ได้ใช้วิธีถามนักศึกษาว่านักศึกษาทราบมั๊ยว่า โรงภาพยนตร์ในหาดใหญ่โรงใดที่ตั้ง
ที่สุด นักศึกษาก็หลวมตัวช่วยกันตอบ สุดท้ายครูก็เฉลยว่า ห้อง L1 ดังที่สุด นักศึกษา
จึงเจียบคะ ในบางครั้งต้องการสอนให้นักศึกษาเป็นคนที่ดีคิดเชิงบวก (positive thinking)
ก็เล่าเรื่องนางงามจักรวาลที่ชื่อนาตาลี (แพนภราดร) ที่ชนะการประกวดนางงาม
จักรวาล เพราะตอบคำถามที่ว่าถ้ามีน้ำครึ่งแก้วแล้วคิดอย่างไร ซึ่งเขาตอบว่า โอ ! มี
น้ำเหลืออีกตั้งครึ่งแก้ว แต่ถ้าเขาตอบในเชิงลบว่า อี้..เหลือแค่ครึ่งแก้ว เขาก็คงไม่ชนะ
การประกวดแน่ อีกเรื่องหนึ่งที่สำคัญคือ เมื่อเข้าสอนจะสวัสดิทักทายนักศึกษาก่อน
ก็ทำให้นักศึกษาต้องทำความเคารพอาจารย์ ซึ่งโดยทั่วไปส่วนใหญ่นักศึกษาเราก็นำ
รักนะคะ แต่บางครั้งเขาไม่รู้ เราในฐานะครูก็คงต้องช่วยชี้แนะเขา และตัวเราเองก็จะ
มีความสุขด้วย เพราะได้ทำหน้าที่ครูที่สมบูรณ์แล้ว

ปัญหา และอุปสรรค : เนื่องจาก
ส่วนใหญ่สอนนักศึกษาปี 1 ซึ่งเพิ่งเข้ามา
ใหม่ ต้องปรับตัวเรียนตามไม่ทัน หรือ
นักศึกษปีที่สูงขึ้นแต่ผลการเรียนก็ไม่ดีมาก
นัก ซึ่งในเมื่อเราเข้าใจปัญหาของพวกเขา
แล้วเราก็จะพยายามสอนเรื่องยากให้เป็น

เรื่องง่าย เรียงลำดับเนื้อหาให้นักศึกษาเข้าใจง่าย ไม่สับสน โดยเฉพาะสอนปี 1 จะ
อธิบายซ้ำและหามาอธิบายหรือยกตัวอย่าง สรุปประเด็นสำคัญ จะสังเกต
พฤติกรรมในห้องเรียนซักถามให้ความสนใจเขา ซึ่งเมื่อนักศึกษาเขาเห็นว่าเขาเรียน
แล้วรู้เรื่องเข้าใจ เขาก็จะเข้าเรียน สำหรับการสอนด้วย Power Point และนำไปแขวน
ที่ LMS นั้น กรณีที่นักศึกษาเข้าเรียนและไปทบทวนก็จะเป็นประโยชน์ แต่อย่างไร
ก็ตาม ยังมีนักศึกษาบางส่วนที่ยังคงต้องการให้อาจารย์สอนไปเขียนไปคะ มีวิชาหนึ่ง
ที่สอนคาบ 8 โมงเช้า นักศึกษาไม่เคยเข้าเรียนครบเลย ก็ถามนักศึกษาเขาก็บอกว่าเข้า

ไปตื่นไม่ทัน แถมยังบอกเราว่า อาจารย์สอนนี้ก็มีนักศึกษาเข้ามาเข้าเรียนเยอะแล้วนะ (คงบอกเราให้พอใจในสิ่งที่มืออยู่) จึงคิดหาวิธีที่จูงใจให้นักศึกษาเข้าเรียน โดยการแบ่งคะแนนสำหรับการเข้าชั้นเรียน การทดสอบย่อยในชั่วโมง การเรียกชื่อหรือถามถึงในห้องเรียน เหล่านี้ก็ช่วยให้นักศึกษาเข้ามาเข้าเรียนมากขึ้น ถึงแม้เขาจะเข้ามาเพื่อมาเอาคะแนนก็ตามก็คิดว่าอย่างน้อยเขาก็ได้ทำหน้าที่ตัวเองคือเป็นนักศึกษาที่ต้องมาเรียน และได้ความรู้ที่จะเอาไปอ่านเพื่อสอบด้วย และวิธีที่ช่วยให้ตัวเองมีความสุขและสนุกกับการสอนหนังสือ ก็จะใช้วิธีซื้อตำราใหม่ทุกปี หรือกรณีที่สอนนักศึกษาคณะอื่น เพื่อให้นักศึกษารู้สึกสนุกก็จะยกตัวอย่างเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสาขาของนักศึกษาที่กำลังเรียนอยู่ ซึ่งนักศึกษาเขาก็ชอบฟังนะค่ะ เพราะรู้สึกว่าเป็นเรื่องใกล้ตัวเขา

ดังที่กล่าวมาแล้วว่านักศึกษาปัจจุบันเป็น I generation ดังนั้นการหาข้อมูล ข่าวสาร และตัดปะ ก็จะถนัด แต่จะขาดการคิดหรือวิเคราะห์ ดังนั้นเวลาสอนก็จะกระตุ้นให้เขารู้จักคิด ก็ได้ผลบ้างไม่ได้บ้าง แต่ก็คงดีกว่าไม่ได้ทำเลยนะค่ะ

ธรรมชาติได้นำมาใช้ในการทำงาน คือ พรหมวิหาร 4 โดยเริ่มต้นจากมีความรักปรารถนาดี (เมตตา) อยากช่วยให้เขาพ้นจากความทุกข์ (กรุณา) มีความเบิกบานยินดีพร้อมที่จะส่งเสริมสนับสนุน (มุทิตา) และก็จะวางใจเป็นกลาง เมื่อเขาไม่เป็นไปตามที่เรารอหวัง (อุเบกขา) ซึ่งเมื่อคิดได้แบบนี้ก็จะไม่รู้สึกทุกข์ค่ะ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ : เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำงาน ถ้าสามารถทำได้ก็จะรับทำ เพราะถือว่าการทำงานเป็นการเพิ่มประสบการณ์ และจะเตรียมการก่อนล่วงหน้า ทำให้ไม่มีปัญหาเมื่อมีงานใหม่เข้ามา เพราะนอกจากมีงานสอนแล้วก็ต้องทำวิจัยด้วย นอกจากนี้ได้จัดทำสื่อการสอน E-learning และมีโจทย์แบบทดสอบด้วย ซึ่งนักศึกษาได้เขียนบอกในแบบประเมินว่าดีทำให้ได้ฝึกทำโจทย์ ในอนาคตกำลังจะทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งก็มาจากแนวคิดที่อยากจะพัฒนาวิธีการสอนนักศึกษา เพื่อให้บรรลุผลได้มากที่สุดนั่นเอง

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) จากหนังสือธรรมนุญชีวิต (2545) ได้กล่าว
ว่า ครูต้องมีลีลาครบทั้งสี่คือ ซื่อให้ชัด : ครูจะสอนอะไรต้องอธิบายให้ผู้ฟังเข้าใจ
แจ่มแจ้ง ชวนให้ปฏิบัติ : สิ่งใดควรทำก็บรรยายให้มองเห็นความสำคัญ จนอยาก
ลงมือทำหรือนำไปปฏิบัติ เร้าให้กล้า : ปลุกใจให้คิดค้น เกิดความกระตือรือร้น มี
กำลังใจ ไม่กลัวลำบาก และปลุกให้ร่าเริง : ทำบรรยายกาศให้สนุกสดชื่น ผู้ฟังมีความ
หวัง และมองเห็นความสำเร็จ จาง่าย ๆ ว่า “สอนให้แจ่มแจ้ง จูงใจ แกล้งกล้า ร่าเริง”

ผลการประเมินการสอน ก็เป็นข้อมูลอย่างดีที่นำมาช่วยพัฒนางานด้านการ
สอน นอกจากนี้ทำให้ผู้สอนเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของนักศึกษาด้วย ซึ่งข้อความในบท
สัมภาษณ์นี้ส่วนหนึ่งก็ได้มาจากนักศึกษาเขียนในแบบประเมิน แต่ก่อนที่นักศึกษาจะ
ประเมิน ดิฉันก็จะชี้แจงให้นักศึกษาทราบถึงวัตถุประสงค์ของการประเมินก่อน เพื่อ
จะได้กรอกข้อมูลตามจริง ซึ่งผลการประเมินก็ทำให้มีกำลังใจที่จะทำหน้าที่ต่อไป เช่น
“อาจารย์ทำทุกอย่างเพื่อลูกศิษย์ ขอบคุณครับ” “ขอบคุณมากค่ะอาจารย์ สำหรับทุก
ความรู้” แต่อย่างไรก็ตาม พระพุทธเจ้าได้สอนให้คนเราไม่ประมาท คือ เมื่อประสบ
ความสุข สำเร็จ มีความก้าวหน้าดีงาม ก็ให้รู้เท่าทันความไม่แน่นอน และรู้ว่าสิ่งที่ได้
มานั้นเป็นเพียงเครื่องมือและโอกาสที่ตนเองจะสร้างประโยชน์ เพื่อทำสิ่งที่ดีงามแก่
ตนเองและผู้อื่น ให้เพิ่มพูนยิ่ง ๆ ขึ้นไป ไม่ไปติดกับหรือตกหลุมหลุมกับที่ไม่ยอมไป
ไหน

สิ่งที่อยากจะฝากอาจารย์รุ่นใหม่ :
“จงทำงานให้หนัก” ยิ่งทำมากยิ่งได้
ประโยชน์มาก หรือที่เคยได้ยินกันบ่อย ๆ
ว่า ยิ่งให้ก็ยิ่งได้ สำหรับเรื่องการสอน
นักศึกษาสัมผัสได้แน่จะถึงความรักความ
เมตตาที่อาจารย์ได้มอบให้ เวลาเราเดินไป
ไหน นักศึกษารู้จักและสวัสดิ บางที
นักศึกษอยุ่ไกลก็ตะโกนทักทายน สวัสดิ เพียงแค่นี้ครูก็มีความสุขแล้วนะค่ะ

“สุขของการกระทำ คือ ความทรงจำของผู้พบเห็น”

เอกสารอ้างอิง

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). 2545. ธรรมนุญชีวิต. บริษัทธรรมสารจำกัด, กรุงเทพฯ.

การขับเคลื่อน PMQA-TQA ในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ตอนที่ 1)

รองศาสตราจารย์นวลจิรา ภัทรรังรอง
ผู้อำนวยการบัณฑิตฟ้าประกันคุณภาพ

ปีงบประมาณ 2553 ถือว่า ม.อ. มีการเปลี่ยนแปลงกระบวนการบริหารจัดการเป็นอย่างมาก ถือว่าเป็น great change ที่เดียว เพราะอย่างที่ทราบกันดีว่า PMQA-TQA ไม่ใช่เรื่องง่าย คู่มีภาษาไทยที่แปลมากก็เป็นภาษาที่บุคคลในแวดวงเรียกว่า ภาษาเทพ จึงต้องเสียเวลาในการอ่านและตีความเป็นอย่างมาก

สำหรับระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งทำข้อตกลงกับ ก.พ.ร. ว่าจะพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการด้วย PMQA จะต้องขับเคลื่อนทั้ง PMQA และ TQA ส่วนคณะขับเคลื่อน TQA อย่างเดียว แต่ต้องจัดส่งข้อมูลให้มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยก็จะมีคู่มือคำอธิบายตัวชี้วัดการบริหารจัดการภาครัฐ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 สำหรับสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งจัดทำโดย ก.พ.ร. เพื่อใช้ศึกษาประกอบการขับเคลื่อน PMQA และหนังสือเกณฑ์คุณภาพการศึกษา เพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ 2552-2553 ของสำนักงานมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เป็นคู่มือสำหรับขับเคลื่อน TQA ซึ่ง เมื่อเปรียบเทียบ PMQA กับ TQA แล้ว PMQA จะง่ายกว่า TQA มาก เพราะ PMQA ทุกหมวดจะกำหนดไว้เรียบร้อยแล้ว ต้องการให้ตอบคำถามแต่ละหมวดว่าอย่างไร ตามแนวการตอบแบบ ADLI และต้องดำเนินการตามนั้น พร้อมหลักฐานประกอบสิ่งที่ดำเนินการ เพื่อแสดงต่อ Assessor เมื่อมา Site Visit ถ้าถูกต้อง ตรง ครบถ้วนก็จะได้คะแนน ส่วนคำถามข้อใดที่ยังไม่มีการดำเนินการก็นำมาจัดทำแผนพัฒนาองค์กรและดำเนินการตามแผน ถ้าทำได้ทันปีงบประมาณ 2553 ก็จะได้คะแนนสำหรับข้อคำถามนั้น

นอกจากนี้ ก.พ.ร. ยังกำหนด KPIs Shopping List ให้เลือกมาขับเคลื่อนในแต่ละหมวดอีกหมวดละ 2 ตัว KPI หลายๆ ตัวก็นำมาจาก ตัวบ่งชี้ในระบบประกันคุณภาพภายในของ สกอ. ซึ่งแสดงถึงการบูรณาการ PMQA ของ กพร. กับ IQA ของ สกอ. รวมทั้งกำหนดประเด็นการจัดการความรู้ (Knowledge management) และบริหารความเสี่ยง (Risk management) ในโครงการ/กิจกรรมที่สะท้อนผลการดำเนินงานใน

แต่ละยุทธศาสตร์ และกำหนดไว้ในหมวดเจ็ด ซึ่งสะท้อนผลลัพธ์นั้น จะต้องดำเนินการในเรื่องใด ถ้าเปรียบ PMQA กับข้อสอบก็เหมือนข้อสอบเลือก ตอบแบบถูก/ผิด หรือ Yes/No ถ้ามีการดำเนินการก็ตอบ Yes ถ้าไม่มีการดำเนินการก็ตอบ No ถ้า Yes ก็ต้องอธิบายว่า Yes อย่างไร ? พร้อมหลักฐาน ถ้าถูกต้องตรงใจ กรรมการก็จะได้คะแนน ถ้า No ก็จัดทำแผนพัฒนา และดำเนินการตามแผน ถ้าสามารถเสร็จทันปีงบประมาณ 2553 ก็ประเมินใหม่ เป็น Yes

สำหรับ TQA เป็นข้อสอบอัตนัยในกลุ่มข้อสอบยากถึงยากมาก เพราะเป็นข้อสอบเพื่อใช้วัดองค์การที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศ (จึงเป็นข้อสอบในกลุ่มง่ายไม่ได้ เพราะจะไม่สมกับศักดิ์ศรี) แต่ละหน่วยงานมีอิสระในการตอบ ตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ บริษัท Organization Profile (OP) ขององค์กร ซึ่งจะแตกต่างกันไป และหน่วยงานใหญ่ เล็ก เก่า ใหม่ รัฐ เอกชน ด้านบริการการศึกษา หรือ ธุรกิจ มีโอกาสเท่าเทียมกัน ดังนั้นจุดสำคัญคือ ต้องเข้าใจประเด็นคำถาม ตีความ ความต้องการของคำถามว่า หน่วยงานจะต้องตอบอย่างไร? จึงจะตรงกับคำถาม รวมทั้งต้องมีการบูรณาการดำเนินการตั้งแต่ OP กับทั้ง 7 หมวด

เนื่องจากมีหน่วยงานไม่มากนักที่ได้รับรางวัล TQC หรือ TQA ในเมืองไทย ซึ่งทางการศึกษายังไม่มีเลย เราจึงต้องเรียนรู้จากสถาบันการศึกษาที่ได้รับรางวัล MBNQA และนำมาประยุกต์กับของเราว่าที่ผ่านมา เราดำเนินการอย่างไร ? กระบวนการที่เป็นอยู่นี้ครบถ้วน ได้มาตรฐานหรือยัง ถ้ายัง ก็เป็นโอกาสในการพัฒนา Opportunity For Improvement (OFI)

สำหรับขบวนการขับเคลื่อน PMQA และ TQA ของ ม.อ. เมื่อจัดบรรยาย Introduction to PMQA แล้ว ก็จัด Workshop การจัดทำ OP ระดับมหาวิทยาลัย ฝ่ายเลขาฯ ศึกษาเอกสาร OP ของหน่วยงานต่างๆ ให้ผู้เข้า Workshop เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำ OP ของมหาวิทยาลัย ใช้เวลา 1 วันได้เป็นร่าง OP ส่วน การจัดทำ OP ของคณะ/หน่วยงานก็จัดทำเป็น Workshop เช่นกัน ใช้เวลา 2 วัน โดยให้แต่ละคณะ/หน่วยงานส่งผู้บริหารและตัวแทนผู้รับผิดชอบขับเคลื่อน TQA เข้าร่วมหน่วยงานละ 3-5 คน มีผู้เข้าร่วม Workshop ทั้งมหาวิทยาลัย 200 กว่าคน วิทยากรหลักคือ ท่านคณบดี คณะแพทยศาสตร์ รองศาสตราจารย์ นายแพทย์สุเมธ พิระวุฒิ และทีมวิทยากรจากคณะแพทย์ ซึ่งประกอบด้วย

1. รองศาสตราจารย์ นายแพทย์โสภณ ชีวะธนรักษ์
2. รองศาสตราจารย์ นายแพทย์เรืองศักดิ์ ลิธินามภรณ์
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ธนระวีรัตน์ บุญเรือง
4. นายแพทย์กิตติพงษ์ เรียบร้อย

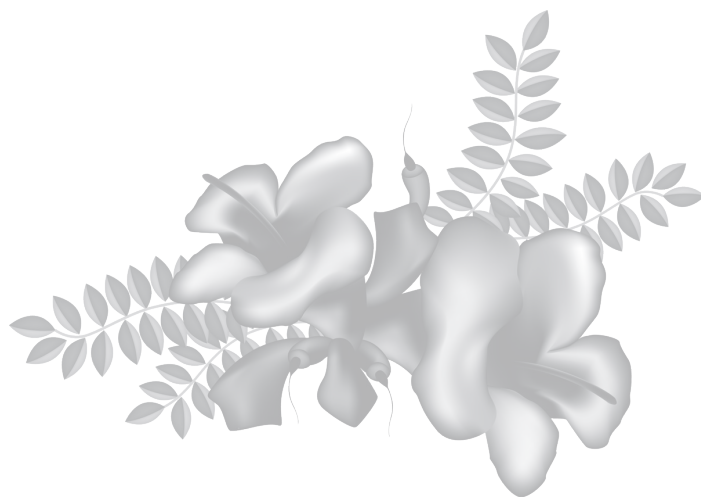

กระบวนการคือ มอบเป็นการบ้านให้ทุกคณะ/หน่วยงานจัดทำร่าง OP มาก่อน ในวัน Workshop วิทยากรบรรยาย เพื่อสร้างความเข้าใจให้ตรงกันและให้เวลาคณะปรับแก้ OP แล้ว เชิญผู้บริหารของคณะที่ต้องการแลกเปลี่ยนมานำเสนอ ซึ่งบรรยากาศดีมาก ผู้บริหารสูงสุดของคณะ/หน่วยงานยินดีร่วมนำเสนอ และรับฟังข้อเสนอแนะจากวิทยากรเพื่อนำ OP กลับ

ไปปรับแก้ นำเข้าพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการประจำคณะ/หน่วยงาน แล้วส่ง OP ให้สำนักงานประกันคุณภาพเพื่อรวบรวมไว้เป็นรูปเล่ม ส่วน OP ของมหาวิทยาลัยก็นำมาปรับแก้แล้วนำเข้าพิจารณาในที่ประชุมคณบดี และปรับแก้ตามข้อเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนแต่ละหมวดต่อไป

เมื่อได้ OP แล้ว ขั้นตอนต่อไปคือให้ผู้ขับเคลื่อน PMQA-TQA เข้าใจ การประเมินตนเองในหมวด 1-6 ซึ่งเป็นหมวดกระบวนการตามหลัก Approach Deploy Learning และ Integration (ADLI) และประเมินผลลัพธ์ในหมวด 7 ตามหลัก Level Trends Comparison และ Integration (LeTCI) ว่าคืออะไร? เพื่อเป็นแนวทางในการประเมิน รายละเอียดจะเล่าในฉบับต่อไป

สำหรับท่านที่ต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับ PMQA – TQA สามารถเข้าไปศึกษาได้ด้วยตนเองที่ <http://portal.psu.ac.th/pmqa>

เตรียมพร้อมสำหรับการประเมินคุณภาพ ภายนอก รอบ 3 โดย สมศ.

นางกัญยปรีณ ทองสามสี
รักษาการหัวหน้าสำนักงานประกันคุณภาพ

ดังที่ทุกท่านทราบดีแล้วว่าสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) มีหน้าที่สำคัญตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 คือทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการ ประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการรวมทั้งแนวทางการจัดการศึกษาตามที่กำหนดในกฎหมาย และให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี ซึ่งมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้ผ่านการประเมินมาแล้ว 2 รอบ โดยรอบที่ 1 มีขึ้นในปี 2545 (นำเสนอข้อมูล 3 ปี ได้แก่ 2542, 2543 และ 2544) ผลการประเมินที่ สมศ. รับรองและประกาศให้สาธารณชนรับรู้คือ **ผ่านการรับรองในระดับดี-ดีมาก** ต่อจากนั้นมหาวิทยาลัยได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบสองในปี 2549 (นำเสนอข้อมูล 3 ปี ได้แก่ 2544, 2548 และ 2549) ผลการประเมินที่ สมศ. รับรองและประกาศให้สาธารณชนรับรู้คือ **ผ่านการรับรองในระดับดีมาก ด้วยคะแนน 4.65** ซึ่งจากผลการดำเนินงานข้างต้นจะเห็นได้ว่าผู้บริหารและบุคลากรของ ม.อ.ทุกคน สามารถสร้างผลงานให้เป็นที่ประจักษ์ในระดับประเทศได้ไม่ยิ่งหย่อนกว่าสถาบันอื่นๆ

ขณะนี้ สมศ.อยู่ระหว่างเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม ซึ่งมีการประกาศให้สถาบันอุดมศึกษาเตรียมความพร้อมก่อนรับการประเมินจริงหลาย ๆ ด้าน สำนักงานประกันคุณภาพในฐานะรับผิดชอบงานด้านนี้โดยตรงได้แจ้งข่าวสารสู่ประชาคมเป็นระยะ ๆ ทั้งต่อที่ประชุมคณบดี คณะกรรมการอำนวยความสะดวกสื่อยุทธศาสตร์ (war room committee) คณะกรรมการพัฒนาระบบ และคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพ รวมถึงผ่านเว็บไซต์ อีเมลล์ ฯ

สมศ. ได้ประกาศมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และน้ำหนักการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับอุดมศึกษาครอบคลุมตามมติคณะกรรมการบริหาร สมศ. ครั้งที่ 7/2552 วันที่ 22 กันยายน 2552 และครั้งที่ 8/2552 วันที่ 30 กันยายน 2552 เป็นฉบับแรก สำนักงานประกันคุณภาพจึงได้จัดทำแบบฟอร์มให้ทุกคณะ/หน่วยงานแสดงความคิดเห็นในแต่ละตัวบ่งชี้ รวมถึงจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อรองรับการประเมินเสนอเข้าที่ประชุมคณบดีพิจารณาให้ความเห็นชอบ จากนั้นประมวลความคิดเห็นส่งไปยังสมศ. และที่ประชุมกลุ่มเสวนา Quality Assurance Forum ทปอ. ที่ประชุมเป็นประจำทุกเดือน ปรากฏว่าในการประชุม QA Forum วันที่ 15 มกราคม 2553 ที่มี ศ.ดร.ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ ผู้อำนวยการ สมศ. เข้าร่วมด้วย ได้ใช้ข้อคิดเห็นของ ม.อ.ประกอบการพิจารณาเป็นหลัก เพื่อเป็นข้อเสนอแนะต่อ สมศ.

อย่างไรก็ตามในเดือนกุมภาพันธ์ 2553 สมศ. ได้เผยแพร่ “กรอบการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษาครอบคลุม” ที่ได้ปรับปรุงครั้งล่าสุดตามมติคณะกรรมการบริหาร สมศ. ครั้งที่ 11/2552 วันที่ 22 ธันวาคม 2552 ผ่านเว็บไซต์ สำนักงานประกันคุณภาพจึงได้จัดทำแบบฟอร์มเปรียบเทียบตัวบ่งชี้ฉบับเดือนกันยายน และ ธันวาคม 2552 เพื่อให้คณะ/หน่วยงานแสดงความคิดเห็นอีกรอบ และได้จัดส่งไปยังสมศ. ปลายเดือนกุมภาพันธ์ 2553 รวมถึงที่ประชุม QA Forum ทปอ. ประจำเดือน มีนาคม 2553

สาระสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอกครอบคลุม ที่แตกต่างจากการประเมินรอบที่ผ่าน ๆ มาค่อนข้างมาก รวมถึงความคืบหน้าในส่วนของการเตรียมความพร้อมเรื่องดังกล่าว มีดังนี้

1. สมศ. แบ่งกลุ่มสถาบันเพื่อให้สถาบันสามารถเลือกกลุ่มได้ตรงกับจุดเน้นที่มีความแตกต่างหลากหลาย โดยจัดกลุ่มเป็นสถาบันอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา 1 กลุ่ม และระดับปริญญา 5 กลุ่ม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้นำเสนอเรื่องดังกล่าวต่อสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ 319 (8/2552) วันที่ 28 พฤศจิกายน 2552 สภามหาวิทยาลัยมีมติกำหนดกลุ่มสถาบันของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เป็นกลุ่ม ก กลุ่มสถาบันที่เน้นการวิจัยขั้นสูงและผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะระดับปริญญาเอก

2. หน่วยการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามมี 2 ระดับ คือ ระดับสถาบัน และระดับคณะวิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่าที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีการผลิตบัณฑิต เช่น หน่วยงานวิจัย ซึ่งจะแตกต่างจากการประเมินรอบสองคือไม่มีการประเมินระดับกลุ่มสาขาวิชา (ดังนั้น กลุ่มสาขาวิชาที่แบ่งไว้ในกรอบสามจึงแบ่งกว้างๆ เป็นกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)

3. การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามให้ข้อมูลย้อนหลัง 3 ปี ก่อนปีที่ประเมิน ซึ่งสมศ.จะเริ่มประเมินในปี 2554 ดังนั้นข้อมูลที่ใช้ 3 ปี ได้แก่ ปีการศึกษา 2551, 2552 และ 2553 โดยใช้ผลการดำเนินงานทั้ง 3 ปี รวมกัน เพื่อคำนวณและประเมินตามเกณฑ์ ซึ่งจะแตกต่างจากการประเมินรอบสองที่คำนวณคะแนนแล้วเสร็จของแต่ละปี ผลการดำเนินงานจะไม่เกี่ยวข้องกัน ฉะนั้น คณะ/หน่วยงานต้องรวบรวมผลการดำเนินงานที่เป็นข้อมูลดีเป็นยอดดี ประเด็นนี้สำนักงานประกันคุณภาพจะรวบรวม common data set ที่ยังไม่มีในระบบ KPI online เพิ่มเติมเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ทุกหน่วยงาน

4. การคำนวณค่าคะแนนของแต่ละคณะและหน่วยงานเทียบเท่า ให้คำนวณตามผลการดำเนินงานจริง โดยใช้ผลการดำเนินงานที่กำหนดเป็น 5 คะแนน ตามเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดในแต่ละตัวบ่งชี้ หมายความว่า ในการประเมินครั้งนี้ประเมินคะแนนเทียบเกณฑ์เพียงอย่างเดียวเต็ม 5 คะแนน ไม่มีคะแนนเทียบแผนและเทียบพัฒนาการเหมือนเช่นการประเมินรอบสอง **และที่สำคัญคือหากคำนวณแล้วได้ค่าคะแนนเกิน 5 ให้นับเป็น 5 คะแนน**

5. การคำนวณค่าคะแนนระดับสถาบัน ให้ใช้ผลรวมค่าคะแนนของทุกคณะและหน่วยงานเทียบเท่ารวมกัน หาด้วยจำนวนคณะและหน่วยงานเทียบเท่าทั้งหมด ประเด็นนี้ก็แตกต่างจากการประเมินคุณภาพรอบสองเช่นกัน ที่คำนวณค่าคะแนนระดับสถาบันจากผลการดำเนินงานเป็นหลัก ซึ่งหาก สมศ. คำนวณเช่นนี้ถือเป็นการใช้ผลการดำเนินงานของสถาบันไม่ครบถ้วน เนื่องจากแต่ละสถาบันยังมีศูนย์/สถาบัน/สำนัก/กอง ที่ขับเคลื่อนผลการดำเนินงานของสถาบันอีกหลายหน่วย ทำให้ผลการประเมินไม่สะท้อนผลการดำเนินงานในรอบปี

ประเด็นที่นำเสนอในข้อ 4 และ 5 นี้ ถือเป็นผลการดำเนินงานที่ต่อเนื่องกัน ด้วย สมศ. ยึดคะแนนประเมินเป็นหลัก แต่ไม่เน้นผลรวมของผลการดำเนินของสถาบัน ทำให้ผลงานที่แท้จริงของสถาบันขาดหายไป สืบเนื่องจากการประเมินในระดับคณะ/หน่วยงานเทียบเท่าที่คะแนนบางส่วนหายไปกับการให้ค่าคะแนนเต็ม 5 คะแนน ถึงแม้แต่นั้นจะมีผลการดำเนินงานที่โดดเด่นแต่ถูกลดลงเหลือเพียง 5 คะแนน เป็นการประเมินที่ไม่สอดคล้องกับการประเมินรอบสองที่ประเมินระดับกลุ่มสาขา เปิดโอกาสให้คณะที่เข้มแข็งเป็นที่เล็งและกระจายผลงานให้กับคณะน้องใหม่ได้ ดังนั้น ผลการประเมินรอบสามของสถาบันจึงขึ้นอยู่กับคะแนนผลประเมินของคณะ/หน่วยงานเทียบเท่าเป็นสำคัญ ไม่ได้ขึ้นกับผลการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย แผนการดำเนินงานที่สถาบัน/คณะ/หน่วยงานเคยตั้งไว้ในแต่ละ KPI คงต้องคำนึงถึง ค่าคะแนนการประเมินเพิ่มเติมเพื่อรองรับการประเมินครั้งนี้ด้วย

ถึงแม้ ณ วันนี้ สมศ. ยังไม่ได้ประกาศกรอบการประเมินอย่างเป็นทางการ เนื่องจากอยู่ระหว่างการทดลองใช้และรับฟังความคิดเห็นจากสถาบัน/บุคลากรที่เกี่ยวข้อง แต่กรอบดังกล่าวคงไม่เปลี่ยนแปลงจากเดิมมากนัก ดังนั้น เพื่อให้ ม.อ. และคณะ/หน่วยงานที่รับการประเมินได้รับการรับรองคุณภาพทั่วทั้งองค์กรเช่นการประเมินรอบแรกและรอบสอง อันจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นทั้งผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และชุมชน/สังคมอย่างยาวนานและยั่งยืน จึงต้องอาศัยพลังขับเคลื่อนและความมุ่งมั่นของบุคลากรทุกภาคส่วน สำนักงานประกันคุณภาพในฐานะผู้รับผิดชอบเรื่องดังกล่าวจะจัดทำแผนงานเชิงกลยุทธ์เพื่อให้ภารกิจนี้เกิดสัมฤทธิ์ผลอย่างจริงจัง ซึ่งจะแจ้งความคืบหน้าให้ทราบเป็นระยะ ๆ ต่อไป

โครงการศึกษาดูงาน สำนักงานอธิการบดี รุ่นที่ 2

นางสาววรรณวิมล นาคะ
นักวิชาการศึกษา สำนักงานประกันคุณภาพ

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้จัดโครงการศึกษาดูงาน สำนักงานอธิการบดี รุ่นที่ 2 เมื่อวันที่ 24-30 มกราคม 2553 ณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม, มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น โดยสำนักงานประกันคุณภาพได้ส่งตัวแทนบุคลากรเข้าร่วมโครงการดังกล่าวเพื่อศึกษาดูงานด้านประกันคุณภาพ จำนวน 2 ท่าน ได้แก่ นางสาวขจรพรพรรณ ชัยเดช และ นางสาววรรณวิมล นาคะ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี (มทส.)

โดยการดูงานในครั้งนี้เริ่มต้นที่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา เมืองย่าโม ซึ่งเราจะเรียกสั้น ๆ ว่า “มทส.” แล้วกัน ดิฉันและบุคลากร มหาวิทยาลัยที่ร่วมเดินทางไปศึกษาดูงานในครั้งนี้ได้รับการต้อนรับอย่างดียิ่ง จาก **ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ วงศ์สรรค์ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป** จากนั้นทุกคนได้แยกย้ายกันตามหน่วยงานตรงกับภาระงานหลักของตนเอง ดิฉันและนางสาวขจรพรพรรณ ชัยเดชได้เข้าไปศึกษาดูงานในส่วนของงานประกันคุณภาพการศึกษา ส่วนส่งเสริมวิชาการ ฝ่ายวิชาการซึ่งมีบุคลากรในฝ่ายงานรวม 3 คน ในการศึกษาดูงานครั้งนี้ มีบุคลากรมาให้การต้อนรับ จากการพูดคุยและแลกเปลี่ยนข้อซักถามในการศึกษาดูงานดังกล่าว สามารถสรุปเรื่องการประกันคุณภาพมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีได้ ดังนี้

การเรียกชื่อ ของ คณะ, ศูนย์, สถาบัน, สำนัก, กองนั้น มทส.จะเรียกว่า สำนักวิชา, ศูนย์/สถาบันและส่วนงาน

ระบบประกันคุณภาพภายในของ มทส. ใช้องค์ประกอบ ทั้งหมด 10 องค์ประกอบ 50 ตัวบ่งชี้ ที่มาของตัวประกอบและตัวบ่งชี้้นั้นมาจาก สกอ. และบริบทของมหาวิทยาลัย

ส่วนเรื่องการแข่งขันคุณภาพภายใน จะมีการประเมินปีละ 1 ครั้ง แต่จะประเมินสำนักวิชาให้เสร็จก่อนแล้วตามด้วยศูนย์/สถาบัน และส่วนงาน ในส่วนของการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายใน ส่วนงานจะเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการและเป็นเลขานุการประเมินฯ ขึ้นมาเอง การรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ นั้นมีการส่งข้อมูลในรูปแบบของกระดาษมายังส่วนงาน และในด้านการดำเนินงาน PMQA มทส. ยังไม่มีการดำเนินการขับเคลื่อนในส่วนนี้

ซึ่งทางดิฉันและนางสาวจรรยาพรณ ชัยเดช ได้มีการแลกเปลี่ยนกันในเรื่องของการประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัย ซึ่งแม้จะมีความแตกต่างกันในตัวของหน่วยงานที่กำกับในเรื่องการประกันคุณภาพอยู่บ้าง เนื่องจากทาง มทส. เองนั้นเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ซึ่งจากการศึกษาดูงานในครั้งนี้เราได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่นจากพี่ ๆ เพื่อน ๆ ในส่วนงานประกันคุณภาพการศึกษา ดิฉันเองขอขอบคุณทุกท่านมา ณ ที่นี้ด้วย

หลังจากเสร็จสิ้นการดูงาน มทส. พวกเราก็ได้เดินทางไปกราบไหว้ท้าวสุรนารี หรือที่เรารู้จักกันดีในชื่อ “ย่าโม” เพราะถ้าหากมาถึงโคราชแล้วไม่มากราบย่าโม ก็เหมือนยังมาไม่ถึงโคราช

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (มมส.)

พวกเราได้ออกเดินทางกันต่อไปที่จังหวัดมหาสารคาม เพื่อเข้าศึกษาดูงานที่ มมส. จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเดิมคือมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม พวกเราได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่น จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศุภชัย สมบัติโต อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม หลังจากรับฟังการบรรยายภาพรวมทั้งหมดของ มมส. จากท่านอธิการบดีเรียบร้อยแล้ว

พวกเราต่างก็แยกย้ายกันไปศึกษาดูงานตามภาระงานหลักของแต่ละคนเช่นเดิม โดยดิฉันและนางสาวจรรยาพรณ ชัยเดช ได้เข้าไปศึกษาดูงานในส่วนของคุณยพัฒนาและประกันคุณภาพ ซึ่งมีบุคลากรทั้งหมด 5 คน แต่ไม่มีหัวหน้างาน ซึ่งในการศึกษาดู

งานครั้งนี้ มี**คุณกัมปนาท อาษา** (หรือคุณแจ๊ค ที่รู้จักกันดีในแวดวง GotoKnow) ให้การต้อนรับ จากการพูดคุยและแลกเปลี่ยนข้อซักถามในการศึกษาดูงานเรื่องการประกันคุณภาพ สามารถสรุปได้ดังนี้

ระบบประกันคุณภาพภายในของ มมส. ใช้อองค์ประกอบมีทั้งหมด 9 องค์ประกอบ 44 ตัวบ่งชี้ และที่มาขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ทั้งหมดนั้นมาจาก สมศ. สกอ. และบริบทของมหาวิทยาลัย

เรื่องการประเมินคุณภาพภายใน คณะกรรมการประเมินใช้กรรมการประเมินฯ ชุดเดิมทั้งหมด 3 ปี ในเรื่องของการกรอกข้อมูลใช้การกรอก Common Data Set

เรื่องของการขับเคลื่อน PMQA นั้นทางมหาวิทยาลัยมหาสารคามก็ยังไม่ดำเนินการขับเคลื่อนเช่นกัน

หลังจากที่ได้พูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเสร็จเรียบร้อยแล้ว คณะศึกษาดูงานก็ได้เดินทางต่อไปยังจังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยจุดมุ่งหมายปลายทางสุดท้ายของเราสำหรับโครงการศึกษาดูงานในครั้งนี้

มหาวิทยาลัยขอนแก่น (มข.)

มข. เป็นจุดมุ่งหมายปลายทางที่สำคัญสำหรับดิฉันเองด้วย ในการศึกษาเรื่อง**การขับเคลื่อน PMQA** ซึ่งดิฉันมีหน้าที่รับผิดชอบกับภารกิจนี้โดยตรง มข. เป็นมหาวิทยาลัยที่ได้รับการยอมรับในเรื่องการขับเคลื่อน PMQA ซึ่งได้ดำเนินการมาก่อนหน้านี้แล้วเป็นระยะ 2-3 ปี ดิฉันเองมีความคาดหวังว่าจะสามารถถอดเอาความรู้จากที่นี่ให้มากที่สุด

ในวันถัดมาคณะศึกษาดูงานก็ได้เดินทางมาถึงจังหวัดขอนแก่น สิ่งแรกที่ทำหลังจากคณะเดินทางมาถึงคือการเข้าไปนมัสการพระธาตุแก่นนคร พระธาตุคู่บ้านคู่เมืองของจังหวัดขอนแก่น เพื่อเป็นสิริมงคลกับชีวิตของทุกคน พระธาตุแก่นนครเป็นศิลปกรรมที่งดงามมาก ซึ่งตั้งอยู่ไม่ไกลกับบึงแก่นนครที่มีชื่อเสียงของจังหวัด

วันต่อมา คณะศึกษาดูงานได้เดินทางสู่มหาวิทยาลัยขอนแก่น ทาง มข. ให้การต้อนรับคณะศึกษาดูงานของ ม.อ. อย่างดีมาก ด้วยการจัดให้รถนำขบวนจากหน้าที่พัก โรงแรมมิเชะ เข้าสู่มหาวิทยาลัยอย่างสมเกียรติ ซึ่งสร้างความประทับใจให้กับพวกเราเป็นอย่างยิ่ง หลังจากนั้นทางบุคลากรของมหาวิทยาลัยเองซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารและหัวหน้าส่วนงาน บุคลากรฝ่ายต่างๆ มาต้อนรับและต้อนรับคณะของเราและมีการถ่ายรูปกันเพื่อเป็นที่ระลึกในการศึกษาดูงานที่ มข. ด้วยค่ะ การต้อนรับในครั้งนี้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วินัย ใจधान รองอธิการบดีฝ่ายสังคมและชุมชนสัมพันธ์มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้กล่าวต้อนรับและกล่าวถึงความสัมพันธ์ที่ดี ซึ่งมีมายาวนานระหว่าง มข. และ ม.อ. รวมทั้งได้มีการพูดถึงภาพรวมของ มข. ทั้งหมด ซึ่งไม่ต่างกันมากกับ ม.อ. เพราะทั้งสองเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำในระดับภูมิภาคเหมือนกัน โดยเฉพาะพันธกิจหลักและส่วนอื่นๆ ที่มีความใกล้เคียงกันมาก

หลังเสร็จสิ้นพิธีต้อนรับของทางมหาวิทยาลัยแต่ละกองก็แยกย้ายกันไปดูงาน เช่นเดิม โดยดิฉันและนางสาวจรรยาพรณ ชัยเดช ได้เดินทางไปยังสำนักงานประเมินและประกันคุณภาพ ฝ่ายแผนและสารสนเทศซึ่งมีบุคลากรทั้งหมด 8 คน โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ไชยวิทย์ ธนไพศาล ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายการประกันคุณภาพและผู้อำนวยการสำนักงานประเมินและประกันคุณภาพ ให้การต้อนรับ จากการพูดคุยและแลกเปลี่ยนข้อซักถามในการศึกษาดูงานดังกล่าว สามารถสรุปได้ดังนี้

ระบบประกันคุณภาพภายในของ มข. ใช้องค์ประกอบทั้งหมด 10 องค์ประกอบ 87 ตัวบ่งชี้ ที่มาของตัวประกอบและตัวบ่งชี้มาจาก สมศ., สกอ. และบริบทของมหาวิทยาลัย

เรื่องการประเมินคุณภาพภายใน จะจัดขึ้นปีละ 1 ครั้ง รอบปีการศึกษาทั้งระดับคณะ/หน่วยงาน คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในในส่วน คณะ/หน่วยงานจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการและเลขานุการประเมินฯ และบุคลากรสำนักงานประเมินและประกันคุณภาพต้องเป็นผู้ช่วยเลขานุการประเมินฯ ให้ทุกคณะ/หน่วยงาน ผู้ทรงคุณวุฒิ, กรรมการ, เลขานุการ ได้รับคำตอบแบบเบาะๆ ส่วนผู้ช่วยเลขานุการไม่ได้รับคำตอบแทน

ส่วนในเรื่องของการขับเคลื่อน PMQA นั้นมีการขับเคลื่อน PMQA มาเป็น

ระยะเวลา 3 ปี ตั้งแต่ปี 2549 มีการนำผลลัพธ์จากหมวด 7 ไปทำแผนประเมินคุณภาพภายใน และ SAR ด้วย

หลังจากที่มีการพูดคุยกับท่านผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายการประกันคุณภาพและผู้อำนวยการสำนักงานประเมินและประกันคุณภาพ ดิฉันคิดว่ามหาวิทยาลัยขอนแก่น

มีความเข้มแข็งมากในเรื่องของเกณฑ์การพัฒนาคุณภาพการบริหารและจัดการภาครัฐ (PMQA) ซึ่งได้มีการขับเคลื่อนมาเป็นระยะเวลา 3 ปี และเรื่องของการสร้างผู้ตรวจประเมินขึ้นมาได้เพียงพอ อีกทั้งยังมีวิธีการสร้างแรงจูงใจในการขับเคลื่อน PMQA ขององค์กรทั้งในส่วนของผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานได้ดีมาก รวมไปถึงการจัดกิจกรรมในการให้ความรู้ การเป็นหมอบองค์กรที่มีประสิทธิภาพสามารถเป็นที่พึ่งพาให้กับองค์กร หน่วยงานต่างๆ ในภูมิภาคได้เป็นอย่างดี

สิ่งที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการศึกษาดูงานในครั้งนี้สำหรับดิฉันเอง คิดว่าเป็นประโยชน์มากกับการได้เปิดโลกกว้าง ประสบการณ์จากการเดินทาง การสร้างมิตรภาพ การได้เพื่อนใหม่หลากหลายรุ่น รวมทั้งการได้ศึกษาระบบประกันคุณภาพจากมหาวิทยาลัยต่างๆ เพื่อนำมาปรับปรุงการทำงานของตนเองให้ดีขึ้น รู้จุดอ่อน รู้จุดแข็งของเราที่สามารถเป็นแบบอย่างให้กับที่อื่นได้บ้าง และนำจุดแข็งของสถาบันอื่นๆ มาใช้ในการทำงานได้เช่นกัน เพื่อให้ตัวเราและมหาวิทยาลัยก้าวสู่ความเป็นเลิศทางด้านระบบประกันคุณภาพ ดังคำกล่าวที่ว่า พวกเราบุคลากรทางด้านประกันคุณภาพทุกคนสามารถเป็น Partner ที่คอยช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ เพราะเราต่างก็ทำงานด้านเดียวกัน ทำงานสายงานเดียวกัน ถือว่าเป็นการสร้างเครือข่ายด้านประกันคุณภาพที่ดีเลยทีเดียว และนับเป็นความโชคดีของตัวดิฉันเองด้วย ถึงแม้จะได้ทำงานไม่นานนักแต่ก็ยังสามารถเก็บเกี่ยวประสบการณ์เหล่านี้ได้อย่างรวดเร็ว สรุปแล้วก็คือพวกเราทุกคนต่างก็มุ่งหวังในการสร้างระบบประกันคุณภาพและใช้เครื่องมือด้านประกันคุณภาพต่างๆ เพื่อให้มหาวิทยาลัยที่รักของพวกเรานั้นได้มีการพัฒนาปรับปรุงและก้าวสู่สถาบันที่มีความเป็นเลิศ ซึ่งคงต้องอาศัยความร่วมมือไม่ร่วมมือกัน ความตั้งใจ ทั้งในส่วนของผู้บริหารและบุคลากรอย่างเข้มแข็งเลยทีเดียวค่ะ เพื่อมหาวิทยาลัยที่รักของพวกเราทุกคน ^^

กิจกรรมสำนักงานประกันคุณภาพ

พัฒนาบุคลากร...

Workshop โครงร่างองค์กร (Organization Profile : OP)
มหาวิทยาลัย

เมื่อวันจันทร์ที่ 4 มกราคม พ.ศ. 2553

ที่ผ่านมามหาวิทยาลัยได้จัดทำ Workshop โครงร่างองค์กรของ
มหาวิทยาลัย เอกสารที่ใช้ประกอบในการประชุม ประกอบด้วย

1. คำถามโครงสร้างองค์กรมหาวิทยาลัย
2. เอกสารเรียนจากแชมป์เพื่อเป็นแชมป์
3. การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ
4. คำตอบโครงสร้างมหาวิทยาลัย (บางส่วน) และตัวอย่าง

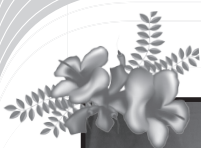
การตอบคำถามจากหลายๆสถาบัน

5. ลักษณะสำคัญขององค์กร

**Workshop การจัดทำ “โครงร่างองค์กร”
(Organization Profile : OP) ของมหาวิทยาลัย และ
คณะ/หน่วยงานเทียบเท่าคณะ**

กองการเจ้าหน้าที่ ร่วมกับสำนักงานประกันคุณภาพ
จัดโครงการ Workshop การจัดทำ “โครงร่างองค์กร”
Organization Profile ขึ้น ในระหว่างวันที่ 19-20
มกราคม 2553 ณ ห้องแกรนด์บอลรูมบี ชั้น 8 โรงแรม
ลีการ์เดนส์ พลาซ่าผู้เข้าร่วมโครงการประกอบด้วย
ผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัย คณบดี รองคณบดี และผู้
เกี่ยวข้องที่คณะคัดเลือกให้ร่วมเขียนโครงร่างองค์กร
หน่วยงานละ 3-5 คน รวมจำนวน 200 คน

Workshop เกณฑ์การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐภายใต้แนวคิด ADLI และ LeTCI

กองการเจ้าหน้าที่ ร่วมกับสำนักงานประกันคุณภาพ ได้จัดโครงการ Workshop เกณฑ์การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐภายใต้แนวคิด ADLI และ LeTCI ณ ห้อง Conference ศูนย์ประชุมนานาชาติฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2553 โดยมี รองศาสตราจารย์นายแพทย์โสภณ ชีวะธนรักษ์ และทีมที่ปรึกษา จากคณะแพทยศาสตร์ เป็นวิทยากร โดยผู้เข้าร่วมโครงการ ประกอบด้วย ผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัย ผู้บริหารระดับคณะ/หน่วยงาน และเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานด้าน PMQA-TQA ประมาณ 300 คน

Workshop การประเมินองค์กรด้วยตนเองตามแนวเกณฑ์ TQA (Self Assessment Report)

กองการเจ้าหน้าที่ ร่วมกับสำนักงานประกันคุณภาพ ได้จัดโครงการ Workshop การประเมินองค์กรด้วยตนเองตามแนวเกณฑ์ TQA (Self Assessment Report) ณ ห้องแกรนด์บอลรูม เอ ชั้น 8 โรงแรม ลีการ์เดนส์ พลาซ่า เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2553 โดยมี รองศาสตราจารย์นายแพทย์โสภณ ชีวะธนรักษ์ และทีมที่ปรึกษาจากคณะแพทยศาสตร์ เป็นวิทยากร โดยผู้เข้าร่วมโครงการประกอบด้วย ผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัย ผู้บริหารระดับคณะ/หน่วยงาน และเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานด้าน TQA ประมาณ 300 คน

Workshop “การจัดทำยุทธศาสตร์ตาม แนวทางของ สกอ. และ ก.พ.ร.” และ “การตอบคำถามตามเกณฑ์การประเมิน 7 หมวด”

กองการเจ้าหน้าที่ และสำนักงานประกัน
คุณภาพ ร่วมกันจัด Workshop “การจัดทำ
ยุทธศาสตร์ตามแนวทางของ สกอ. และ
ก.พ.ร.” โดย รองศาสตราจารย์นายแพทย์

พีรวุฒิ คณบดีคณะแพทยศาสตร์ และ “การตอบคำถามตามเกณฑ์การประเมิน 7 หมวด”
โดย รองศาสตราจารย์นายแพทย์ โสภณ ชีวะธนรักษ์ และทีมวิทยากรจากคณะแพทยศาสตร์
ในระหว่างวันที่ 25-26 มีนาคม 2553 ณ ห้อง Conference ศูนย์ประชุมนานาชาติ
ฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี โดยผู้เข้าร่วมโครงการประกอบด้วยผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัย
ผู้บริหารระดับคณะ/หน่วยงาน และเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานด้าน TQA ประมาณ 300 คน

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
PRINCE OF SONGKLA UNIVERSITY

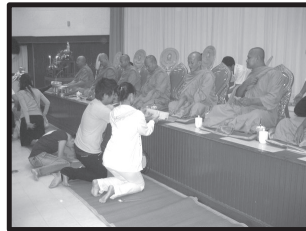

ร่วมกิจกรรม...

งานพุทธมหาสังฆทาน ประจำปี 2553

บุคลากรสำนักงานประกันคุณภาพได้เข้าร่วมถวายสังฆทานในงานพุทธมหาสังฆทาน ประจำปี 2553 ซึ่งจัดโดยชมรมพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ณ ห้องหัวหุ่นยนต์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2553 โดยผู้เข้าร่วมงานในวันนี้ประกอบด้วยนักศึกษา และบุคลากรภายในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ รวมไปถึงบุคคลภายนอกที่สนใจ

ศึกษาดูงาน 5ส. ณ บริษัทโซติวิวัฒน์อุตสาหกรรมการผลิตขนาดใหญ่

บุคลากรสำนักงานประกันคุณภาพ ได้เข้าร่วมศึกษาดูงาน 5 ส. ณ บริษัทโซติวิวัฒน์อุตสาหกรรมการผลิตขนาดใหญ่ ในวันจันทร์ที่ 29 มีนาคม 2553 โดยมีผู้บริหาร และพนักงานให้การต้อนรับ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้บริหาร และบุคลากรภายในสำนักงานอธิการบดี ประมาณ 50 ท่าน

บริการวิชาการ...

ต้อนรับทีมศึกษาดูงานจากงานประกันคุณภาพ กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี พระจอมเกล้าธนบุรี

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายประกันคุณภาพ และบุคลากรสำนักงาน
ประกันคุณภาพร่วมต้อนรับผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่งาน
ประกันคุณภาพ กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ที่มาศึกษาดูงานประกันคุณภาพ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์
2553 เวลา 09.30-12.00 น. ณ ห้องประชุม 211
สำนักงานอธิการบดี ซึ่งประกอบไปด้วย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงรักษ์ นันทวิสารกุล ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
2. นายปรกรณ์ สันตินิยม ที่ปรึกษางานประกันคุณภาพ
3. นางสาวสุจิตรา บุญอยู่ หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา
4. นางสาวประทุมพร ทองอิฐ นักบริการการศึกษา
5. นายบุญรัตน์ บุญรัตน์ นักบริการการศึกษา
6. นายสุดเขต แจ้งกระจ่าง นักวิเคราะห์และพัฒนาระบบ

ทำให้ทั้ง 2 หน่วยงานได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการพัฒนาระบบ
ประกันคุณภาพซึ่งกันและกัน เป็นการต่อยอดความรู้ที่ดีมาก

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา

รศ.ดร.ธวัช ชิตตระกูล

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายประกันคุณภาพ

รศ.นวลจิรา ภัทรรังรอง

กองบรรณาธิการ

นางสาวปรีญาภรณ์ สุขจันทร์

นางกัญปรีณ ทองสามสี

นางสาวกิตติยา แสะอาหลี

นางสาลินี ยวงเกตุ

นางสาวจรพรพรรณ ชัยเดช

นางสาวอิศวี ทุมรัตน์

นางสาววรรณวิมล นาคะ

ขอให้ถือผลประโยชน์ส่วนตัว เป็นที่สอง
ประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์ เป็นกิจที่หนึ่ง
ลาก ทรัพย์ และเกียรติยศ จะตกมาแก่ท่านเอง
ถ้าท่านทรงธรรมะแห่งอาชีพรู้ไว้ให้บริสุทธิ์

๒๕๖๖

พระราชปณิธานของสมเด็จพระบรมราชชนก
Our Soul is for the Benefit of Mankind

กรุณานำส่ง...

สำนักงานประกันคุณภาพ

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110
โทร. 074-282822, 074-282940 โทรสาร. 074-282822
E-mail : psu-qa@group.psu.ac.th
Homepage : <http://www.qa.psu.ac.th>

สำนักงานประกันคุณภาพยินดีรับฟังข้อเสนอแนะ เพื่อนำมาปรับปรุงให้ชาวประกันคุณภาพมีความมั่นใจ และเป็นประโยชน์ต่อประชาคมชาว ม.อ. สำหรับคณะ/หน่วยงานใดประสงค์จะเผยแพร่ข่าวสารประกันคุณภาพ ที่เกี่ยวกับคณะ/หน่วยงาน หรือต้องการทราบรายละเอียดข่าวสารเพิ่มเติม สามารถติดต่อคณะผู้จัดทำชาว สำนักงานประกันคุณภาพ ได้ทุกวันในเวลาราชการ

“40 ปี ม.อ. บ่มเพาะคนดี
สืบสานสังคม สัมสมับัญญา พัฒนางานวิจัย”